

ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХИСТУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ВІД НЕГАТИВНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ВПЛИВУ

Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у всі сфери діяльності людини, зокрема й у військову, зумовлює появу широкого спектра загроз інформаційній безпеці. Серед них особливе місце займають загрози інформаційно-психологічного характеру, які проявляються у вигляді негативних інформаційних впливів на психологічний стан. Такі впливи реалізуються за допомогою інформаційних повідомлень, що сприймаються особою, та після опрацювання їх свідомістю корегують її світогляд: стверджують або змінюють переконання, погляди, принципи. Особливо небезпечними є подібні зміни у військовослужбовців, які виконують обов'язки у складі Об'єднаних сил на сході України. Постійний доступ особового складу до засобів масової інформації створює умови для реалізації таких загроз. Сукупність деструктивних повідомлень може зумовлювати тривалі відхилення від нормального психологічного стану військовослужбовця і, як наслідок, перешкоджати виконанню функціональних обов'язків. Актуальним є завдання з розробки підходу до організації захисту від такого впливу.

У роботі проаналізовано досвід, отриманий у ході моніторингу інформаційного простору, та описано основні способи створення й розповсюдження матеріалів із негативним інформаційним впливом на особовий склад Збройних Сил. Запропоновано підхід до визначення рівня негативного інформаційного впливу в засобах масової інформації, що дозволяє кількісно оцінювати аспекти інформаційного протидіяння та створює теоретичну основу для розробки автоматизованих комплексів підтримки і прийняття рішень, що стосуються захисту особового складу від негативного інформаційного впливу. Наведено рекомендації для забезпечення захисту військовослужбовців від деструктивного впливу та сформовано загальний підхід до його організації.

Отже, для досягнення поставленої мети у даній роботі вирішуються завдання щодо: аналізу способів та методів здійснення негативних інформаційних впливів Російською Федерацією через засоби масової інформації; вивчення досвіду з протидії такому впливу з боку Міністерства оборони України та Збройних Сил України; розробки підходів до підвищення ефективності такої діяльності; вироблення рекомендацій щодо організації захисту особового складу, який бере участь у стримуванні агресії Росії. Отримані результати можуть бути використані в ході інформаційних операцій для реалізації заходів захисту інформаційного простору.

Ключові слова: *негативний інформаційно-психологічний вплив; інформаційні та психологічні загрози; особовий склад; інформаційні операції; організація захисту.*

Постановка проблеми в загальному вигляді. Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у всі сфери діяльності людини, зокрема й у військову, зумовлює появу широкого спектра загроз інформаційній безпеці. Серед них особливе місце займають загрози інформаційно-психологічного характеру. Вони проявляються у вигляді негативних

інформаційних впливів на психологічний стан людини, які реалізуються через інформаційні повідомлення. Результатом обробки таких повідомлень свідомістю особи є трансформація її світогляду: підтвердження або зміна переконань, поглядів, принципів та, як результат, поведінки.

В умовах агресії Російської Федерації (РФ), проведення операції Об'єднаних сил на сході нашої держави деструктивний інформаційно-психологічний вплив на військово-політичне керівництво, військовослужбовців Збройних Сил (ЗС) та цивільне населення України здійснюється в основному через електронні засоби масової інформації (ЗМІ). Через широкі можливості щодо розповсюдження повідомлень в інформаційному просторі, державну монополію РФ на ЗМІ та відсутність дієвих механізмів виявлення і нейтралізації негативних інформаційних впливів, в Україні існує суттєва загроза національним інтересам держави в цілому і її ЗС зокрема. Вільний доступ особового складу до ЗМІ створює потенційно сприятливі умови для реалізації інформаційно-психологічних загроз.

Отже, організація захисту військовослужбовців від негативного інформаційного впливу, що розповсюджуються в ЗМІ, є важливим та актуальним науково-практичним завданням.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сьогодні в наукових виданнях значна увага приділяється розробці методів та способів ведення інформаційної боротьби (ІБ). У роботах [1–4] автори досліджують види та сфери ведення ІБ, визначають її мету та основні напрямки. При цьому в [4] не наведено класифікації методів та способів ведення ІБ, що ускладнює виявлення її технологічних аспектів. Подана в [5, 6] класифікація має дещо суб'єктивний характер, оскільки не дозволяє в повній мірі врахувати роль офіційних друкованих ЗМІ та телебачення в ІБ. Матеріали публікацій [1, 2] більше спрямовані на встановлення тенденцій створення та розвитку інтернет-спільнот, способів розповсюдження інформації визначеного контенту.

Суб'єктами ІБ РФ є в основному політичне і військово керівництво. Тому цілком очевидно, що негативний інформаційний вплив спрямований насамперед на: створення та нагнітання конфліктної обстановки всередині України; провокацію політичної напруги та хаосу; дискредитацію органів державної влади, військово-політичного керівництва, військовослужбовців ЗС та представників інших силових структур; ініціювання масових протестних акцій та заворушень; дестабілізацію у відносинах між політичними партіями; спробу розв'язання в державі громадянської війни тощо.

Аналіз змісту негативного інформаційного впливу, закладеного в інформаційні повідомлення, у [7, 8] дозволив виділити основні його спрямування на: прийняття політичних рішень; формування громадської думки; формування суспільної свідомості (книги, фільми, телевізійні програми, друковані ЗМІ); психологічний стан окремих осіб, що приймають рішення (дискредитація командирів, начальників). А електронні ЗМІ, які застосовуються як на підготовчому, основному, так і на завершальному етапах ІБ [9], залишаються найбільш потужним інструментом реалізації таких впливів.

Формулювання завдання дослідження. Інформаційне протиборство є постійно діючим елементом зовнішньої політики усіх держав світу. Це очевидний факт сьогодення, який загострився з переходом людства на нову стадію розвитку – створення інформаційного суспільства. Аналіз сутності конфліктів у світі підкреслює домінуючу

роль інформаційного протиборства в ході їх перебігу. РФ має значний потенціал для ведення інформаційної боротьби. Кілька останніх століть дії нашого північно-східного сусіда спрямовані на недопущення української державності, а з її виникненням – на її знищення. Конфлікт, що триває, ґрунтується на багаторічній експансії інформаційного простору з метою витіснення української ідентифікації. За таких умов особливо небезпечний негативний інформаційний вплив на військовослужбовців, які виконують обов'язки у складі Об'єднаних сил на сході України. Тому питання створення системи протидії агресивним діям в інформаційному просторі є завжди достатньо актуальним аспектом системи національної безпеки. Відповідно, метою статті є розробка підходу до організації захисту військовослужбовців від негативного інформаційного впливу.

Виклад основного матеріалу. Організація захисту військовослужбовців від негативного інформаційного впливу передбачає наявність трьох складових:

моніторингу інформаційного простору;

аналізу та прогнозування інформаційних загроз, вироблення стратегій та планів щодо забезпечення захисту особового складу ЗС;

нейтралізації таких впливів та здійснення адекватних контр- та превентивних заходів.

Ці складові є основою для функціонування системи інформаційно-психологічної безпеки військовослужбовців. Узагальнена модель формування морально-психологічного стану військовослужбовця зображена на рис. 1.

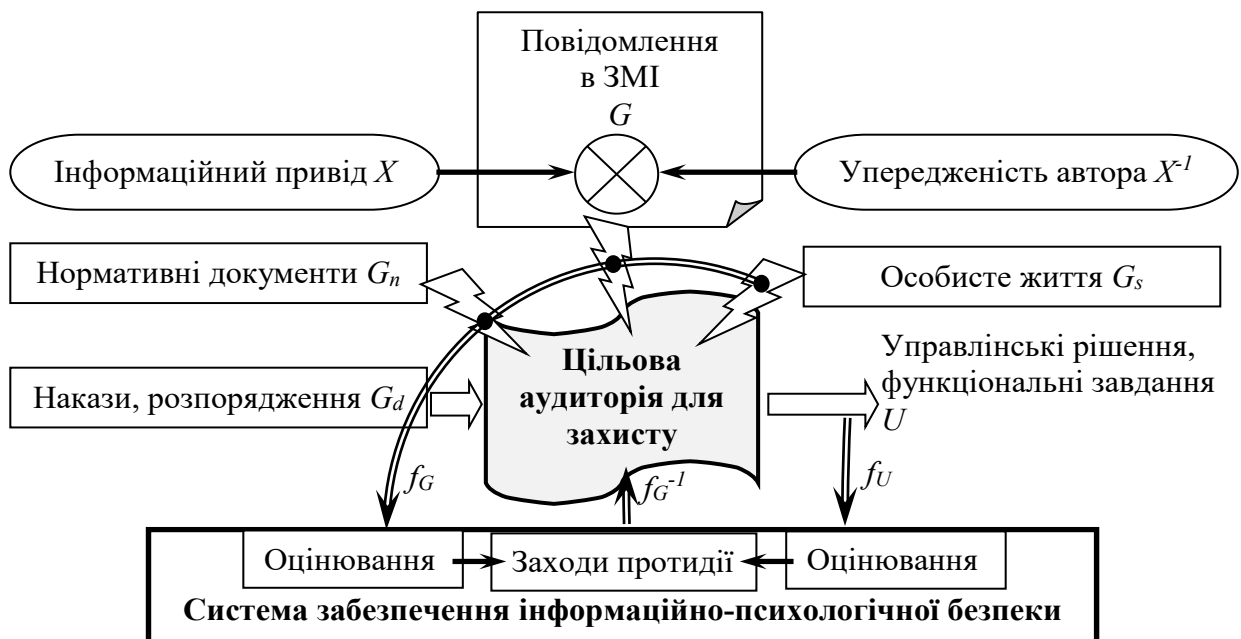

Рис. 1. Модель формування морально-психологічного стану військовослужбовця

Цілком очевидно, що велика кількість інформаційних ресурсів та каналів доступу до них потребують автоматизації такої діяльності. Це дозволить збільшити ймовірність завчасного виявлення наявних носіїв негативного впливу та розробки ефективних заходів для їх нейтралізації. Крім того, зазначене сприятиме більш якісному прогнозуванню можливого розвитку інформаційних та психологічних акцій (дій) противника, зокрема визначенню тематик та спрямування інформаційних повідомлень. Оперативність такої роботи (моніторингу) є доволі важливим аспектом у забезпеченні переваги

в інформаційному просторі. Якісне її виконання дозволить покращити стан захищеності особового складу від негативних впливів.

Загальна база результатів моніторингу дозволяє організувати обробку даних для виявлення тенденцій, предметно обґрунтовувати прогнози розвитку ситуації. Це дозволить більш об'єктивно оцінювати обстановку, що склалася, а також виявляти ознаки ведення РФ інформаційних (психологічних) операцій, їх цілей та можливого розвитку в подальшому.

Суть роботи системи забезпечення інформаційно-психологічної безпеки полягає в:
постійному спостереженні за психологічним станом особового складу;

моніторингу інформаційного простору з метою виявлення загроз інформаційній безпеці, при цьому особлива увага приділяється негативним психологічним впливам, що розповсюджуються через ЗМІ;

підготовці та провадженні заходів, спрямованих на нейтралізацію загроз інформаційній безпеці та підтримання належного стану інформаційно-психологічної безпеки.

Як було зазначено вище, інформаційні повідомлення ЗМІ є основним носієм негативних інформаційних впливів. Аналіз таких повідомлень дозволить визначити рівень реалізованих у них деструктивних загроз для особового складу ЗС України.

Аналіз продукції, що розробляється противником для реалізації негативних інформаційних впливів і розповсюджується в ЗМІ, дозволяє виділити основні способи виявлення та протидії негативним інформаційним впливам. Для цього необхідно розробити підходи, які б дозволили виявляти негативні впливи в інформаційних повідомленнях та прогнозувати їх наслідки. Відповідно, необхідно вирішити низку часткових завдань, а саме:

оцінювання рівня деструктивності негативних інформаційних впливів;
визначення цілей такого впливу (спрямування та цільова аудиторія);
виявлення каналів впливу;
отримання вихідних даних для організації;
здійснення заходів протидії.

Оцінювання рівня негативних інформаційних впливів має здійснюватися на основі комплексного показника. З одного боку, він зважає потенційний негативний інформаційний вплив, зумовлений повідомленнями в ЗМІ. З іншого – враховує потенційну можливість ураження цільової аудиторії, що залежить від наявних каналів доступу до ЗМІ, а також від особистісних характеристик окремих складових цільової аудиторії (соціальних груп).

Рівень деструктивності інформаційного повідомлення $K_{нов}$ пропонуємо визначати на основі двох його складових: коефіцієнтів об'єктивності ($K_{об}$) та негативної тональності ($K_{нт}$). Для отримання оцінки рівня деструктивності повідомлення коефіцієнти об'єктивності та негативної тональності узагальнюються за мультиплікативною згорткою, оскільки мають однакову важливість:

$$K_{нов} = K_{об} \cdot K_{нт} \quad (1)$$

Коефіцієнт об'єктивності $K_{об}$ показує рівень достовірності повідомлення та є кількісною оцінкою наявних у наведених матеріалах аргументів, щоб визнати його таким, що відображає дійсність. Коефіцієнт негативної тональності $K_{нт}$ показує кількісну оцінку відхилення наведених фактів у повідомленні від офіційної позиції військово-політичного керівництва держави, загальноприйнятих норм: етичних, релігійних, ділових, культурних тощо.

Визначення рівня загроз кожного повідомлення ($K_{нов}$) здійснюється методом експертного оцінювання. Значення коефіцієнтів об'єктивності та негативної тональності аналітик обирає, спираючись на власний досвід, у ході оцінювання кожного окремого повідомлення в діапазоні від 0 до 1 з кроком 0,01. Значення коефіцієнта об'єктивності повідомлення пропонуємо обирати з діапазонів, наведених у табл. 1, а негативну тональність – з використанням значень, наведених у табл. 2. Зауважимо, що діапазони було визначено в ході безпосереднього моніторингу інформаційних повідомлень за емпіричним підходом [10].

Таблиця 1

Значення коефіцієнта об'єктивності повідомлень

Джерело повідомлення	Діапазон значення коефіцієнта
Офіційне джерело (пряма мова без перекладу та скорочень)	0,80–1,0
Цитування офіційних джерел (використання перекладу та (або) редагування контексту)	0,60–0,79
Коментар компетентних за даним напрямком осіб	0,30–0,59
Інші коментарі	0,01–0,29

Таблиця 2

Значення коефіцієнта негативної тональності повідомлення

Показник негативної тональності	Діапазон значення коефіцієнта
Небезпечний	0,80–1,0
Високий	0,50–0,79
Середній	0,20–0,49
Низький (нейтральний)	0,01–0,19

Значення коефіцієнта також може залежати від тематики повідомлення (τ) – спрямування його на формування відчуття (переконань) загрози щодо реалізації потреб людини, зміни (руйнування) сформованих особистих цінностей. Варіанти тематик наведено в табл. 3. Коефіцієнт τ_i характеризує відносний вплив i -ї тематики на підвищення рівня деструктивного впливу ЗМІ. Значення коефіцієнта для кожної тематики пропонуємо обирати в діапазоні $\tau_i \in [1...7]$ з урахуванням теорії мотивацій, розробленої А. Маслоу [11]. Особливістю даних коефіцієнтів є те, що вони можуть мати однакові значення, за умови однакового відносного впливу i -ї тематики.

Значення коефіцієнта тематики інформаційних повідомлень

Суть тематики інформаційних повідомлень	Позначення	Важливість тематики
Загроза фізіологічним потребам	τ_1	7
Загроза життю (здоров'ю) власному (близьких)	τ_2	7
Загроза втрати можливості спілкування з близькими	τ_3	6
Загроза втрати джерела фінансування	τ_4	6
Загроза задоволенню інформаційних потреб	τ_5	3
Загроза перешкоджання особистому розвитку	τ_6	2
Загроза реалізації естетичних потреб	τ_7	1

Рівень деструктивного впливу за тематикою розраховується через рівні деструктивного впливу всіх повідомлень з даної тематики з використанням згортки за нелінійною схемою компромісів [12]:

$$K_{\tau} = 1 - \left(\sum_{i=j}^n a_j (1 - K_{\text{нов}_j} - \delta)^{-1} \right)^{-1}, \quad (2)$$

де K_{τ} – рівень деструктивного впливу за тематикою;

n – кількість повідомлень з даної тематики;

$a_j = 1/n$ – вагові коефіцієнти, які характеризують ступінь впливу j -го повідомлення на рівень деструктивного впливу за тематикою, беруться однаковими для всіх повідомлень;

$\delta = 0,001$ – константа, яка дозволяє уникнути ділення на нуль.

Отже, застосування даної згортки дозволяє з більшою чутливістю враховувати наявність деструктивних повідомлень за вибраною тематикою.

Для визначення результуючого рівня деструктивного негативного інформаційного впливу на конкретну особу (K_{oc}), реалізованого в повідомленнях певної тематики, використовуємо згортку за нелінійною схемою компромісів:

$$K_{oc} = 1 - \left(\sum_{i=1}^m \left(\frac{\tau_i}{\sum_{k \in m} \tau_k} (1 - K_{\tau_i} - \delta)^{-1} \right) \right)^{-1}, \quad (3)$$

де $m \in M$ – підмножина тематик, які висвітлюються в ЗМІ та переглядаються особою, що їх оцінює.

Показник (3) дає змогу оцінити рівень негативного інформаційного впливу з використанням оберненої нормованої шкали, наведеної в табл. 4 [6].

Оцінку рівня негативного інформаційного впливу, який потенційно може бути здійснений на особовий склад (цільову аудиторію), у цілому доцільно розрахувати за допомогою виразу (4), використовуючи табл. 4:

$$K_{\text{цА}} = 1 - \left(\sum_{i=1}^z d_i (1 - K_{oc_i} - \delta)^{-1} \right)^{-1}, \quad (4)$$

де z – кількість осіб у підрозділі;

d_i – вагові коефіцієнти, які дозволяють враховувати посадові обов'язки особи, що оцінюється.

Таблиця 4

Обернена нормована шкала

Категорія рівня деструктивного впливу повідомлень	Значення K_{oc}
Критичний	0,81 – 1,0
Небезпечний	0,61 – 0,8
Високий	0,41 – 0,6
Середній	0,21 – 0,4
Низький	0,01 – 0,2

Щодобове оцінювання в ході здійснення моніторингу повідомлень у ЗМІ дозволяє відслідковувати динаміку розповсюдження негативних впливів. Отримані результати моніторингу надають можливість корегувати психологічний стан військовослужбовців.

Для забезпечення захисту військовослужбовців від негативного інформаційного впливу, окрім оцінювання рівня деструктивності повідомлень, також необхідно:

удосконалити нормативно-правову базу, щоб надати основу для проведення спеціальних дій щодо виявлення, оцінювання інформаційних загроз та протидії їм відповідними органами;

розвивати систему підготовки та навчання як рядового й сержантського складу, так і офіцерського складу з метою вироблення компетенцій для особистого захисту, а також запобігання та нейтралізації негативних інформаційних впливів противника на підлеглих;

підтримувати та розвивати національну ідею, створювати і популяризувати всебічні ціннісні настанови, спрямовані на власну національну ідентичність;

збільшувати присутність та якість контенту українських телевізійних каналів, радіомовлення, електронних ресурсів в інформаційному просторі.

Крім того, слід виділити і такі підходи для запобігання деструктивної дії негативного інформаційного впливу на цільову аудиторію: завчасне попередження про підготовку противником здійснення впливу; заохочення особового складу до зберігання вірності своїм патріотичним переконанням; оволодіння ним знаннями для об'єктивності оцінювання ситуації; проведення тренінгів щодо аналізу інформації, яка надходить зі ЗМІ.

Важливу роль для забезпечення реалізації зазначених вище підходів відіграє моніторинг інформаційних ресурсів. Його результати дозволяють узагальнювати інформацію щодо виявлених прийомів маніпулювання серед негативних інформаційних впливів та своєчасно вдосконалювати систему протидії.

Оперативність виявлення негативного впливу та його нейтралізацію можна забезпечити, автоматизувавши процес моніторингу інформаційного простору, використавши описаний вище підхід до його оцінювання. Для цього пропонуємо на першому етапі сформувані перелік інформаційних джерел для моніторингу (шляхом опитування особового складу щодо того, з яких інформаційних ресурсів вони отримують інформацію про події у світі, Україні), визначити формат та періодичність опрацювання

результатів моніторингу, сформувавши перелік тематик, за якими необхідно проводити спостереження. На другому етапі потрібно проводити безпосередньо моніторинг інформаційного простору. Оцінювання рівня негативного інформаційного впливу варто здійснювати за розглянутим вище підходом. Отримані кількісні характеристики дадуть змогу робити ретроспективний аналіз. Це сприятиме розробленню підходів для нейтралізації або попередження негативного інформаційного впливу.

Висновки. У статті розглянуто підходи до оцінювання рівня негативного інформаційного впливу у ЗМІ, розрахунку потенційних можливостей противника щодо негативного інформаційного впливу на особовий склад ЗС України. Розроблений математичний апарат дозволяє кількісно оцінювати відповідні аспекти інформаційного протистояння, що дає можливість систематизувати та формалізувати таку діяльність. Це створює теоретичну основу для розроблення автоматизованих комплексів підтримки і прийняття рішень.

Запропоновані підходи до організації захисту особового складу від негативного інформаційного впливу дозволяють покращити стан інформаційно-психологічної безпеки за рахунок завчасного надання відповідним органам інформації для реалізації превентивних заходів та формування стратегії здійснення корегування психологічного стану. Окрім того, отримані результати забезпечують можливість здійснення індивідуального підходу до корекції психологічного стану особового складу, що бере участь у проведенні операції Об'єднаних сил.

Наукова новизна наведених результатів полягає в розробленні підходу до організації захисту військовослужбовців від негативного інформаційного впливу на основі визначення рівня його деструктивності, а також в обґрунтуванні показників для оцінювання рівня негативних впливів в електронних ЗМІ, що дозволяє кількісно їх оцінювати. Практичне значення одержаних результатів полягає в забезпеченні підвищення ефективності заходів захисту військовослужбовців від негативного психологічного впливу в ЗМІ.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на вдосконалення програмного комплексу, а також на визначення часткових показників, які дають кількісну оцінку таким показникам: наявному рівню негативного інформаційного впливу в ЗМІ; інформаційній інфраструктурі в районах розміщення військ (сил) – окремих груп цільових аудиторій; морально-психологічному стану цільової аудиторії (з огляду її залежності від рівня негативного інформаційного впливу).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Військовий стандарт ВСТ 01.004.004 – 2014 (01). Інформаційна безпека держави у війсьній сфері. Терміни та визначення. Київ, 2014. 32 с.
2. Левченко О. В. Форми ведення інформаційної боротьби: практичний підхід до понятійного апарату // Наука і оборона. 2013. № 3. С. 21–26.
3. Информационные войны в интернете. URL: http://emirr.ru/emirr_articles/232-informacionnye-vojni-v-internete.html (дата обращения: 20.02.2019).
4. Гриненко І., Прокоф'єва Д. Вплив віртуальних спільнот на інформаційну безпеку: сучасний стан та тенденції розвитку // Правове, нормативне та метрологічне забезпечення

системи захисту інформації в Україні. 2012. Вип. 1 (23). С. 18–23.

5. Спосіб поширення інформації та запобігання поширенню інформації в комп'ютерній мережі. URL: <http://findpatent.com.ua/patent/240/2408145.html> (дата звернення: 17.03.2019).

6. Корнієнко С. Путін веде в Україні гібридну війну – генерал Каппен. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/25363591.html> (дата звернення: 20.09.2019).

7. Технологія моніторингу новостей. URL: <http://infostream.ua/> (дата звернення: 20.02.2019).

8. Гришук Р. В., Манько О. В., Оришук І. О. Особливості організації та ведення моніторингу електронних засобів масової інформації комунікації // Інформаційна безпека : наук. журнал. Луганськ, 2014. Вип. 3 (15). С. 10–15. ISSN 2224-9613.

9. Кучеренко С. М. Психічна стійкість як фактор організації ефективної діяльності фахівця в екстремальних умовах // Проблеми екстремальної та кризової психології : зб. наук. праць. Харків : НУЦЗУ, 2015 . Вип. 17 . С. 165.

10. Ландэ Д. В. Стабильность источников как один из параметров информационных потоков // Компьютерная лингвистика и интеллектуальные технологии: по материалам ежегодной Междунар. конф. “Диалог”. Вып. 7 (14). Москва : РГГУ. 2008. С. 332-334.

11. Рассел Джесси. Пирамида потребностей по Маслоу. Москва : Книга по требованию, 2016. 496 с.

12. Корпорация в системе общественного производства : монография / [Л. И. Дмитриченко, Т. С. Чунихина, Л. А. Дмитриченко, А. Н. Химченко]. Донецк : ООО «Східний видавничий дім», 2010. 220 с.

13. FM 3-05.301 Psychological Operations Process Tactics, Techniques and Procedures. URL: <https://info.publicintelligence.net/USArmy-PsyOpsTactics.pdf> (дата звернення: 18.03.2019).

14. Почепцов Г. Г. Сучасні інформаційні війни. Вид. 3-тє, доповн. та переробл. Київ : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2016. 504 с.

Подано 30.12.2019

О. В. Манько, Е. М. Наумчак

ПОДХОД К ОРГАНИЗАЦИИ ЗАЩИТЫ ВОЕННОСЛУЖАЩИХ ОТ НЕГАТИВНОГО ИНФОРМАЦИОННОГО ВЛИЯНИЯ

Внедрение информационно-коммуникационных технологий во все сферы деятельности человека, в том числе и в военную, приводит к появлению широкого спектра угроз информационной безопасности. Среди них особое место занимают угрозы информационно-психологического характера, которые проявляются в виде негативных информационных воздействий на психологическое состояние. Такие воздействия реализуются с помощью информационных сообщений, которые воспринимаются человеком, и после обработки их сознанием корректируют его мировоззрение: утверждают или меняют убеждения, взгляды, принципы. Особенно опасны подобные изменения у военнослужащих, выполняющих обязанности в составе Объединенных сил на востоке Украины. Постоянный доступ личного состава к средствам массовой информации создает условия для реализации таких угроз. Совокупность деструктивных сообщений может вызывать длительные отклонения от нормального психологического

состояния военнослужащих и, как следствие, препятствовать выполнению функциональных обязанностей. Актуальной является задача по разработке подхода к организации защиты от такого воздействия.

В работе проанализирован опыт, полученный в ходе мониторинга информационного пространства, и описаны основные способы создания и распространения материалов с негативным информационным влиянием на личный состав Вооруженных Сил. Предложен подход к определению уровня негативного информационного воздействия в средствах массовой информации, позволяющий количественно оценивать аспекты информационного противоборства и создающий теоретическую основу для разработки автоматизированных комплексов поддержки и принятия решений, касающихся защиты личного состава от негативного информационного воздействия. Приведены рекомендации для обеспечения защиты военнослужащих от деструктивного влияния и сформирован общий подход к ее организации.

Следовательно, для достижения поставленной цели в данной работе решаются задачи по: анализу способов и методов осуществления негативных информационных воздействий Российской Федерацией через средства массовой информации; изучению опыта по противодействию такому влиянию со стороны Министерства обороны Украины и Вооруженных Сил Украины; разработке подходов к повышению эффективности такой деятельности; выработке рекомендаций по организации защиты личного состава, участвующего в сдерживании агрессии России. Полученные результаты могут быть использованы в ходе информационных операций для реализации мер защиты информационного пространства.

Ключевые слова: негативное информационно-психологическое воздействие; информационные и психологические угрозы; личный состав; информационные операции; организация защиты.

O. V. Manko, O. M. Naumchak

APPROACH FOR THE ORGANIZATION OF PROTECTION OF MILITARY PERSONNEL FROM NEGATIVE PSYCHOLOGICAL INFLUENCE

The introduction of information and communication technologies in all spheres of human activity, including in the military, causes the emergence of a wide range of threats to information security. Among them, special place is occupied by threats of information and psychological character, which manifest themselves in the form of negative information influences on the psychological state. Such influences are realized with the help of information messages that are perceived by the person, and after processing their consciousness, they adjust their worldview: affirm or change beliefs, attitudes, principles. Particularly dangerous are the changes in the military serving in the Allied Forces in eastern Ukraine. The constant access of the personnel to the media creates the conditions for the realization of such threats. A set of destructive messages can lead to prolonged deviations from the normal psychological state of the serviceman and, as a consequence, impede the performance of functional duties. The urgent task is to develop an approach to the organization of protection against such influence.

This paper analyzes the experience gained during the monitoring of the information space and describes the main methods for creating and disseminating materials with a negative

information impact on the Armed Forces personnel. An approach to determining the level of negative information influence in the media is offered, which allows to quantify aspects of information confrontation and creates a theoretical basis for the development of automated complexes of support and decision making regarding the protection of personnel from negative information influence. Recommendations are given to ensure the protection of military personnel from destructive influence and formulate a general approach to its organization.

Therefore, in order to achieve this goal, the tasks are solved in the following: analysis of ways and methods of implementation of negative information influences by the Russian Federation through mass media; study of experience in counteracting such influence by the Ministry of Defense of Ukraine and the Armed Forces of Ukraine; developing approaches to increase the effectiveness of such activities; making recommendations on the organization of protection of personnel involved in deterring Russia's aggression. The results obtained can be used in information operations to implement information space security measures.

Keywords: *negative informational and psychological impact; informational and psychological threats; personnel; informational operations; organization of defense.*